

ТЕАТР, КІНО ТА ХОРЕОГРАФІЧНЕ МИСТЕЦТВО

УДК 793. 38 (4-11) «18»

Павлюк Тетяна Сергіївна,
кандидат мистецтвознавства, доцент
Київського національного університету
культури і мистецтва,
24caratsofart@gmail.com
ORCID: 0000-0002-3940-9159

ПРОБЛЕМАТИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ В ПРОЦЕСІ
СТАНДАРТИЗАЦІЇ АНГЛІЙСЬКОГО СТИЛЮ БАЛЬНОГО ТАНЦЮ

Мета статті. Розглянути процес стандартизації англійського стилю бального танцю як втілення ідей національної ідентичності. **Методологія дослідження.** Постановка мети дослідження актуалізує використання загальнонаукових методів та принципів аналізу специфіки процесу стандартизації англійського стилю бального танцю: джерелознавчого (для вивчення матеріалів британських спеціалізованих періодичних видань 1920–1930-х рр.); аналітичного (для опрацювання історичної, культурологічної та мистецтвознавчої наукової літератури); історичного (для вивчення історичних передумов формування англійського стилю бального танцю); термінологічного (для уточнення змісту та встановлення взаємозв'язку понять «англізація», «бальний танець», «національна танцювальна культура», «національна ідентичність»). **Наукова новизна.** Здійснено мистецтвознавче дослідження тенденцій розвитку популярної танцювальної культури у Великобританії в 20–30-х рр. ХХ ст. та процесу стандартизації англійського стилю бального танцю як частини транснаціональної системи культурного звернення, під впливом країн континентальної Європи, британських колоній, Латинської Америки та Сполучених Штатів Америки; виявлено, що процес стандартизації англійського стилю бального танцю відбувався у контексті культурної політики і практики, спрямованих на боротьбу зі зростанням впливу на населення Британських островів американської культури і забезпечив простір для вираження та втілення ідей національної ідентичності. **Висновки.** Стандартизація англійського стилю – процес набагато складніший за встановлення певної форми кроків та фігур танців. Послідовно стверджуючи, що танець є вираженням національного характеру, професійні танцюристи і вчителі танців прагнули створити британську форму танцю, яка відрізняється від іноземних форм. Саме процес англізації іноземних бальних танців, на нашу думку, є одним із найважливіших елементів у процесі створення національної танцювальної культури Великобританії 1920–1930-х рр., який посприяв формуванню простору для вираження ідей національної ідентичності.

Ключові слова: англійський стиль, бальні танці, стандартизація, національна ідентичність, культурна політика.

Павлюк Татьяна Сергеевна, кандидат искусствоведения Киевского национального университета культуры и искусств

Проблематика национальной идентичности в процессе стандартизации английского стиля бального танца

Цель статьи. Рассмотреть процесс стандартизации английского стиля бального танца как воплощение идей национальной идентичности. **Методология исследования.**

Постановка цели исследования актуализирует использование общенаучных методов и принципов анализа специфики процесса стандартизации английского стиля бального танца: источниковедческого (для изучения материалов британских специализированных периодических изданий 1920–1930-х гг.); аналитического (для обработки исторической, культурологической и искусствоведческой научной литературы); исторического (для изучения исторических предпосылок формирования английского стиля бального танца); терминологического (для уточнения содержания и установления взаимосвязи понятий «англизация», «бальный танец», «национальная танцевальная культура», «национальная идентичность»). **Научная новизна.** Осуществлено искусствоведческое исследование тенденций развития популярной танцевальной культуры в Великобритании в 20–30-х гг. XX в. и процесса стандартизации английского стиля бального танца как части транснациональной системы культурного обращения, под влиянием стран континентальной Европы, британских колоний, Латинской Америки и Соединенных Штатов Америки; выявлено, что процесс стандартизации английского стиля бального танца происходил в контексте культурной политики и практики, направленных на борьбу с ростом влияния на население Британских островов американской культуры и обеспечил пространство для выражения и воплощения идей национальной идентичности. **Выводы.** Стандартизация английского стиля – более сложный процесс, чем установление определенной формы шагов и фигур танцев. Последовательно утверждая, что танец является выражением национального характера, профессиональные танцоры и учителя танцев стремились создать британскую форму танца, которая отличается от иностранных форм. Именно процесс англоизации иностранных бальных танцев, по нашему мнению, является одним из важнейших элементов в процессе создания национальной танцевальной культуры Великобритании 1920–1930-х гг., который помог формированию пространства для выражения идей национальной идентичности.

Ключевые слова: английский стиль, бальные танцы, стандартизация, национальная идентичность, культурная политика.

Pavlyuk Tetiana, Candidate of Arts, Associate Kyiv National University culture and arts

The problems of national identity in the process of standardization of the English style of ballroom dance

The purpose of the article. Consider the process of standardization of the English style of ball dance as the embodiment of the ideas of national identity. **Methodology.** Setting a research objective actualizes the use of general scientific methods and principles for analyzing the specifics of the standardization process of the English style of ballroom dance: source study (for studying materials from British specialized periodicals of the 1920s and 1930s); analytical (for processing historical, cultural, and art history scientific literature); historical (to study the historical background of the formation of the English style of ballroom dance); terminological (to clarify the content and establish the relationship of the concepts of «anglization», «ballroom dance», «national dance culture», «national identity»). **Scientific novelty.** An art study of the trends in the development of popular dance culture in the UK in the 1920s and 1930s was carried out the twentieth century and the process of standardization of the English style of ball dance as part of a transnational system of cultural circulation, influenced by the countries of continental Europe, the British colonies, Latin America and the United States of America; It is revealed that the process of standardization of the English style of ball dance took place in the context of cultural policies and practices aimed at combating the growing influence on the population of the British Isles of American culture and provided a space for the expression and embodiment of the ideas of national identity. **Conclusions.** The standardization of the English style is a more complicated process than the establishment of a certain form of steps and dance figures. Consistently claiming that dance is an expression of national character, professional dancers and dance teachers sought to create a British dance form that is different from foreign forms. It is precisely the process of anglicisation of foreign ballroom dancing, in our opinion, is one of the most important elements in the process of

creating the national dance culture of Great Britain of the 1920–1930s, which helped to create a space for the expression of ideas of national identity.

Key words: *English style, ballroom dancing, standardization, national identity, cultural policy.*

Актуальність теми дослідження. У 1920–1930-х рр. професіоналізація бального танцю та розвиток індустрії танцю активно інвестувалися з метою створення або легітимізації британського популярного танцю, стандартизації кроків та фігур бального танцю, становлення англійського стилю, в якому лейтмотивом є передові ідеї про націю, демократію та національну єдність. У даному дослідженні процес «акліматизації» та стандартизації популярних танців, розглядається в межах транснаціонального культурного обміну, оскільки, з одного боку більшість бальних танців було імпортовано, з іншого – танцювальні форми, створені англійськими танцюристами і вчителями танців були своєрідною відповіддю іноземному впливу на національну танцювальну культуру. Окреслена проблематика зумовлює актуальність дослідження.

Мета статті. Розглянути процес стандартизації англійського стилю бального танцю як втілення ідей національної ідентичності.

Аналіз публікацій. Особливості процесу стандартизації англійського стилю, як одного з трьох конкурсних стилів виконання спортивних бальних танців, привертали увагу багатьох зарубіжних та українських дослідників танцю, культурологів та мистецтвознавців: Т. Тракалюк («Становлення та розвиток спортивного танцю в світі», 2014), О. Передельського та К. Крухмалевої («Історія розвитку спортивних танців у світовій та вітчизняній практиці», 2015 р.), М. Кеби («Особливості формування соціальних і конкурсних бальних танців англійського стилю (20-30- рр. ХХ ст.)», 2018 р.) та ін. У наукових працях аналізуються аспекти розробки танцювальної техніки; внесок провідних танцюристів та екзаменаторів, членів Імперського товариства вчителів танцю у формування та канонізацію кроків та фігур сучасної європейської програми бальних танців тощо. Проте процес стандартизації англійського стилю бального танцю як втілення ідей національної ідентичності й досі лишається недостатньо висвітленим.

Виклад основного матеріалу. Після Першої світової війни нова популярна форма танцю, відома як сучасні бальні танці, завдяки простоті та оригінальності швидко стає основним танцювальним стилем на території Великобританії. Відкриття численних доступних суспільних танцювальних майданчиків (наприклад, Пале-де-данс), забезпечило нові, більш стандартизовані можливості розвитку танцю як дозвіллевої діяльності для британців усіх регіонів та класів. Більше того, розвиток соціального бального танцю став частиною більш широкої комерціалізації та масового маркетингу дозвілля, який відбувся у 20–30-х рр. ХХ ст. Завдяки його міцному зв'язку з багатьма комерційними культурними формами, у тому числі музикою, радіо, кіно та пресою, танцювальна культура отримує масову популяризацію.

Відтак, можемо позиціонувати визначення «національна танцювальна культура» як масову культуру, яка розвивається за умов доступного та

однорідного досвіду й забезпечує простір для вираження та втілення ідей національної ідентичності.

Варто зазначити, що процес стандартизації англійського стилю бального танцю відбувався у контексті культурної політики і практики, спрямованих на боротьбу зі зростанням впливу на населення Британських островів американської культури. П. Бейлі зазначає, що у 1920-х рр. англійська Федерація артистів естради стала «жорстко протекціоністською та расистською» за рахунок постійно зростаючої присутності американських виконавців на сцені мюзик-холу, тоді як у 1930-х рр. мюзик-холи, як і англійський стиль бального танцю, схилився до «британської взірцевості» [2, 505]. Подібний процес відбувався і в британській кіноіндустрії – побоювання впливу голлівудських фільмів призвело до введення в дію системи квоти (згідно до Закону про кінематографічні фільми від 1927 р., визначений відсоток фільмів, показаних у Великобританії, повинен був бути вироблений британцями), а також активному сприянню розширення національного кіновиробництва. А у 1935 р., через занепокоєння чисельністю виступів американських груп у Великобританії, Спілка музикантів наклала ряд заборон на гастролі [13, 145–146].

На думку провідного професійного виконавця бальних танців Великобританії В. Сільвестра, який був безпосереднім учасником процесу сублімації даної культурної форми з більш широкою соціальною структурою нації, еволюції та стандартизації англійського стилю, бальні танці – це не діяльність, яка відрізана від світу, а жива субстанція, яка напрочуд чуттєва до впливу подій в оточуючому середовищі: «зміна моди, війна, підвищення інтересу до певної зарубіжної країни, популярні кінофільми та музика, нові можливості для подорожей, соціальні потрясіння – все це мало наслідки у процесі формування» [18, 17]. Зазначимо, що подібні думки на сучасному етапі висловлює багато дослідників. Так, наприклад, Д. Мелніг зазначає, що форми сучасного бального танцю є символічними або виразними з-поміж багатьох соціальних та культурних цінностей (стосовно окремих або групових ідентичностей, класових інтересів та ін.), зокрема, їх часу, місця та історичних контекстів [10, 5]. Отже, на думку танцюристів, вчителів танців та науковців, беззаперечним є факт, що бальний танець відображає багато складних соціальних та культурних проблем.

Нові бальні танці – Фокстрот, Уанстеп, Танго, Повільний вальс та Квікстеп – були сформовані британським танцювальним товариством, яке у 1920–1930-х рр. перебувало у стадії активного розвитку і професіоналізації та стандартизації, в так званій, «англійський стиль» бальних танців. На нашу думку, процес професіоналізації – центральний в еволюції англійського стилю, оскільки нові зв'язки між вчителями танців, зростання конкурсних танців та інші професіональні розробки формували не лише зміст нових бальних танців, а й манеру їх виконання танцювальною публікою.

У 20–30-х рр. ХХ ст. Великобританія стала лідером процесу розвитку бальних танців. Не зважаючи на те, що танцюристи інших країн, які територіально були ближчими до джерела танцювального матеріалу, були

першими, хто експериментував із ними, саме англійські вчителі танців, проаналізувавши кроки і рухи, переосмислили та нормалізували їх, що посприяло розвитку сучасної техніки виконання бальних танців та зробило англійський стиль першочерговим для 3/5 танцюристів світу [16, 10].

У 1922 р., відомий професійний танцюрист А. Маккензі, в статті для «Dancing Times», порівнюючи розвиток бальних танці в Парижі та Лондоні, описав новий варіант Фокстрота, який було представлено американськими танцюристами на паркеті паризької бальної зали, зазначивши, що їх варіант було з великим ентузіазмом прийнято французькими вчителями танців і танцюристами. Особливий акцент А. Маккензі зробив на тому, що бальні танці у Франції – синтез іноземних стилів, тоді як британські – стійкі до зовнішніх впливів і подібна ситуація за жодних умов не трапилася б у Лондоні, оскільки для англійців «бальні танці розвиваються в умовах національного впливу, мають абсолютний національний характер і наділені рисами національного темпераменту» [9, 777–779].

На нашу думку, ця стаття цілком відображає активні зусилля танцюристів та вчителів танців на розвиток конкретного англійського стилю бального танцю. Хоча станом на 1922 р. у британських бальних залах виконували переважно танці, які виникли за межами країни, процес «англізації» іноземних, а особливо американських танцювальних стилів, а також включення в інші танці типових елементів британської танцювальної культури, посприяло створенню простору для розгляду, вираження та втілення національної ідеї.

У травні 1920 р. група провідних вчителів танців Великобританії, у Графтон Галері (Grafton Galleries) у Лондоні, ініціювала процес, який завершився стандартизацією кроків англійського стилю бального танцю.

Варто зазначити, що рішення про необхідність стандартизації кроків бальних танців було пов'язано з рядом проблем, у тому числі, необхідністю узгодження навчальної програми танцювальних шкіл та прагненням ізолювати бальні танці від сторонньої критики. Проте ще одна важлива причина була озвучена на першій конференції, під час дискусій – група вчителів танців розкритикувала пропозиції щодо стандартизації, висловлені відомим танцюристом месьє Морісом, на тій підставі, що він не був британцем: «а чи має право американець навчати нас, англійців, танцювати, хоча ми це прекрасно вміємо» [16, 43–44]. Втім, не дивлячись на подібні аргументи, пропозиції Моріса були прийнято одногосно, після того, як впливові оратори зазначили, що оскільки більшість танців винесених на обговорення – американські за походженням, думка Моріса, як «найвеличчішого американського танцюриста» [16, 44] є дуже вагомою.

На нашу думку, цей інцидент можна розглядати як передвісник того, що стандартизація англійського стилю – процес набагато складніший за встановлення певної форми кроків та фігур танців. Жоден із танців, які сформували оригінальну стандартну четвірку англійського стилю – Фокстрот, Уанстеп, Танго та Повільний вальс (із 1929 р. Уанстеп замінено Квікстепом. – *Авт.*), не виник у Великобританії, що не завадило в процесі стандартизації перевтілити їх на танці виключно британські. Послідовно стверджуючи, що

танець є вираженням національного характеру, професійні танцюристи і вчителі танців прагнули створити британську форму танцю, яка відрізняється від іноземних форм. Саме процес англізації іноземних бальних танців, на нашу думку, є одним з найважливіших елементів у процесі створення національної танцювальної культури Великобританії 1920–1930-х рр., який посприяв формуванню простору для вираження ідей національної ідентичності.

Передусім зазначимо, що назва стилю – «англійський», фактично виключала більшу частину населення Британських островів. Проте це пояснювалося тим, що провідні професійні виконавці та вчителі бальних танців були англійцями, а не шотландцями чи валлійцями, а відтак посилення саме на англійську форму бальних танців не є спробою пригноблення, що доводить факт наявності первинних матеріалів, у яких назва «англійський стиль» та «британський стиль» використовується як взаємозамінна. Більше того, керівник Комітету бальних танців (діяв при Імперському товаристві вчителів танців), В. Сільвестр та деякі інші впливові члени конференції (понад 200 учасників. – *Авт.*), вважали за доцільне називати цей стиль бальних танців саме «британським», причому не в контексті націоналістичної риторики, а скоріше як відображення головної мети стандартизації танцювальних кроків, щоб британці виконували фокстрот у Лондоні так само як у Кардіфі або Единбурзі. У той час як регіональні відмінності все ще були неминучим явищем, британці танцювали ті ж самі танці в усіх частинах Британських островів, а в культурі бальних танців англійський стиль повинен був стати стилем усієї нації. Зазначимо, що прагнення до національної єдності в бальних танцях не обмежувалося географічним чинником, а головною перевагою нових бальних танців була їх простота і, відповідно, доступність; окрім того, бальні танці постійно рекламувалися як форма танцю, в якій міг брати участь будь-хто, незалежно від вікової, гендерної та класової приналежності, а відтак створення англійського стилю зробило бальні танці національною танцювальною формою.

Варто зазначити, що успішна стандартизація кроків та фігур бальних танців у Великобританії вже сама по собі стала однією з яскравих відмінностей британських танців від американських, оскільки вчителі танців у США ще тривалий час не могли досягти такого ж рівні національної єдності серед вчителів та танцюристів, яких вони інструктували. На думку дослідників, американські вчителі танців, як і британські колеги, вважали актуальним та необхідним удосконалити кроки бальних танців протягом 1910–1920-х рр., проте їх діяльність у контексті досягнення загальнонаціональної стандартизації була менш успішною з ряду причин, у тому числі й через географічні умови [11, 71–86). Проте найбільш важливим для процесу англізації та канонізації стало переконання, що американські та інші іноземні танцювальні стилі значно відрізняються від британського темпераменту. Стандартизація англійського стилю була спрямована на те, щоб зробити бальні танці більш плавними та граційними, без різких ударів, падінь, підйомів, химерних кроків та інших особливостей, які, на думку британських вчителів танців, характеризували американський і континентальний стиль виконання. Навіть терміни, які

використовуються для описання англійського стилю (наприклад, *стриманий, витончений, помірний, урівноважений та цивілізований*) сприймаються як втілення кращих якостей британців і вирізняють Великобританію від інших країн.

Протягом 1920-х рр., з розвитком англійського стилю, бальні танці у Великобританії вже сприймалися як нова самостійна форма – трансформована і своєрідна, про що свідчать публікації провідних танцювальних експертів на сторінках тогочасних періодичних видань. Так, наприклад, у 1923 р. Ф. Річардс зазначив, що «елементи фокстроту прийшли з Америки, але фокстрот, який сьогодні танцюють в Лондоні, по суті, є англійським танцем і різьче відрізняється від свого прототипу в Нью-Йорку» [14, 17–19]. На думку ж С. Тейлора, президента Імперського товариства вчителів танців (з 1909 р.), «сучасні бальні танці, зумовлені американським впливом, проте кожен раз, коли їх привозили в Англію, вони були розібрані та перероблені експертами – деякі елементи вирізано, деякі додано – що зробило їх гідними схвалення» [19, 7]. Більше того, професійні танцювальні експерти нерідко наголошували на тому, що нові британські танцювальні форми перевершували оригінал: «фокстрот, який танцюють сьогодні в Лондоні, – це англійський танець, не дивлячись на його американський початок, і ми надаємо перевагу танцювати його по-своєму» [6, 615].

Безумовно, відмінні риси та висока якість британських бальних танців були предметом особливої професійної гордості. Ще у 1921 р. офіційний представник Імперського товариства вчителів танців в інтерв'ю газеті «Daily Mail» зазначив, що «англієць став кращим танцюристом у світі. Його танець набагато стійкіший та нескінченно граційніший, ніж у американця, француза або німця» [3, 3]. Зазначимо, що переваги стандартизованого англійського стилю вже наприкінці 30-х рр. ХХ ст. були визнані й поза межами країни завдяки надзвичайному успіху британських танцюристів на міжнародних чемпіонатах бальних танців. Поступово він встановив міжнародний стандарт бальних танців і був прийнятий багатьма світовими танцювальними організаціями на національних рівнях, за виключенням Сполучених Штатів Америки (англійський стиль було прийнято багатьма американськими танцюристами конкурсного бального танцю лише у 1960-х рр.) [11, 86–92].

Варто зазначити, що окрім створення нових версій іноземних бальних танців, неабияка увага приділялася і процесу створення нових істинно британських. Відомі танцюристи М. Мос та Г. Фонтана зазначали, що за часів, коли англійці швидко займають своє місце в світі в якості передової танцювальної нації, «шкода, що ми маємо їхати за кордон, щоб знаходити нові танці» [12, 176]. У середині 20-х рр. ХХ ст. було зроблено понад сто спроб популяризації бальних танців розроблених британцями. Найпомітнішими з них були Файфстеп («five-step»), створений танцюристом Д. Каннінгемом та композитором Г. Девсоном у 1914 р. у ритмі 5/4, що значно вирізняло його від Фокстрота (ритм 4/4) і Вальсу (3/4), а також танець Требла («Trebla»), створений А. Барнетом та Н. Чіло в 1926 р. – «простий та граційний танець, повністю британський» [1]. Проте, зазначимо, що обидва танці (перший –

великою мірою через відмінний від традиційного музичного супроводу ритм) [15, 1129], не дивлячись на значну підтримку на сторінках спеціалізованої танцювальної (провідними вчителями танців) і популярної преси, а також масових рекламних кампаній, не отримали очікуваного успіху і стали лише черговими спробами в процесі пошуку п'ятого танцю для «стандартної п'ятірки» англійського стилю. Можемо констатувати, що у випадку з бальними танцями, національний танцювальний стиль було протиставлено іноземному.

На нашу думку, в основі процесу англізації бального танцю було переконання, що танцювальний стиль невід'ємно пов'язаний з національним характером або ідентичністю. Дане припущення підтверджують публікації відомих танцюристів на сторінках тогочасної преси. Так, наприклад, А. Маккензі, описуючи виступ у паризькій бальній залі, зазначив, що «представники щонайменше півдюжини націй, танцюють в стилях, які представляють їх расові особливості» [9, 777], а Т. Бас, описуючи американський стиль, також відмітив, що «танці – це вираження життя, на яке впливає національний характер (...), тому між різними континентами завжди будуть зберігатися незначні відмінності» [4, 15]. Певною мірою, іноземні танцювальні стилі вимагали, щоб танцюристи виступали у невластивій британському характеру манері. Зауважимо, що мова йде не лише про американські, а й про італійські танці – С. Касані, аналізуючи причину невисокої популярності танго у Великобританії після Першої світової війни, зазначив, що «в англійських танцюристів не було характеру для цього найвитонченішого південного танцю» [5, 112].

Отже, вважаючи, що танці відображають і втілюють національні особливості, професійні танцюристи та викладачі танців у 20–30-х рр. ХХ ст. сформували бачення того, що означає бути британцем. Порівнюючи бальні танці англійського стилю з танцями інших країн, Г. Фассел відмітив, що в них «немає ані нерівності, ані брутальності американської манери виконання, ані будь-чого з гнучкого руху латини. Манера виконання британців знаходиться десь між ними, і у власному найвищому вираженні перевертлюється на витонченість і ритм, які викликають відчуття захвату від світу танців. Це засновано на незмінному інстинкті англійців до модерації» [8, 405]. Зазначимо, що акцентування на грації та помірності – звичні характеристики у професійному описі англійського стилю, разом із плавністю, витонченістю та коректністю, які, завдяки процесу стандартизації, найкраще визначають британську національну ідентичність.

Процес англізації та стандартизації англійського стилю бальних танців протягом 20–30-х рр. ХХ ст. засвідчує задіяння значної культурної сили для формування змісту і сутності національної танцювальної культури та бачення національної ідентичності, яку виражає бальний танець. На думку деяких дослідників, культурні форми є не лише відображенням ідентичності, скоріше культурна самобутність формується за рахунок спільного процесу використання масової культури. Проблематика процесу формування культурної ідентичності бальних танців є особливо актуальною, оскільки в даному випадку зміст формується саме у фізичній практиці. Історики танцю, досліджуючи

зв'язок між танцями і конструюванням культурної самобутності, доводять, що бальний танець можна позиціонувати як засіб для виховання національної культури [7; 17].

Висновки. Стандартизація англійського стилю – процес набагато складніший за встановлення певної форми кроків та фігур танців. Послідовно стверджуючи, що танець є вираженням національного характеру, професійні танцюристи і вчителі танців прагнули створити британську форму танцю, яка відрізняється від іноземних форм. Саме процес англізації іноземних бальних танців, на нашу думку, є одним із найважливіших елементів у процесі створення національної танцювальної культури Великобританії 1920–1930-х рр., який посприяв формуванню простору для вираження ідей національної ідентичності.

Література

1. *Adelaide Research & Scholarship* URL : <https://digital.library.adelaide.edu.au/dspace/bitstream/2440/89363/1/BC-SeDis%201926.3.pdf>.
2. Bailey P. Fats Waller Meets Harry Champion: Americanization, National Identity, and Sexual Politics in Inter-war British Music Hall. *Cultural and Social History*. 2007. № 4. pp. 497–505.
3. Best Men Dancers. *Daily Mail*. 1921. August 9. p. 3.
4. Bus T. W. My Impression's of America's Dancing. *Modern Dance and Dancer*. 1939. January. p. 15.
5. Casani S. The Dances of To-morrow. *Popular Music and Dancing Weekly*. 1924. May 31. p. 112.
6. Dancer. To the Dance Bands of London. *Dancing Times*. 1924. March. p. 615.
7. Desmond J. C. (ed.) *Meaning in Motion: New Cultural Studies of Dance*. Durham: Duke University Press, 1997. 408 p.
8. Fussell G.E. Racial Temperament and the Dance. *Dancing Times*. 1922. January. p. 405.
9. Mackenzie A. Dancing in Paris and London. *Dancing Times*. 1922. June. pp. 777–779.
10. Malnig J. *Ballroom Boogie, Shimmy Sham, Shake: A Social and Popular Dance Reader*. Urbana: University of Illinois Press, 2009. 377 p.
11. McMains J. *Glamour Addiction: Inside the American Ballroom Dance Industry*. Middletown, CT: Wesleyan University Press/University Press of New England, 2006. 268 p.
12. Moss M., Fontana G. Ballroom and Exhibition Dancing. *Dancing Times*. 1920. December. p. 176.
13. Nott J. *Music for the People: Popular Music and Dance in Interwar Britain*. Oxford: Oxford University Press, 2002. 274 p.
14. Richardson P. Ballroom News. *Dancing Times*. 1923. October. pp. 17–19.
15. Richardson P. The Sitter Out. *Dancing Times*. 1924. September. pp. 11–29.
16. Richardson P. *A History of English Ballroom Dancing*. London: Herbert Jenkins, 1946. 167 p.
17. Robbins J., Kelly G. The Dancing Sailor as an Icon of American Values. *World War II. Dance Chronicle*. 2001. № 1. pp. 83–103.
18. Silvester V. *Modern Ballroom Dancing: History and Practice*. London: Stanley Paul, 1977. 249 p.
19. Taylor C. An interview. *Imperial Society of Teachers of Dancing*. 1939. June 19. p. 7.

References

1. *Adelaide Research & Scholarship*. Available at : <https://digital.library.adelaide.edu.au/dspace/bitstream/2440/89363/1/BC-SeDis%201926.3.pdf> [in English].
2. Bailey, P. (2007). Fats Waller Meets Harry Champion: Americanization, National Identity, and Sexual Politics in Inter-war British Music Hall. *Cultural and Social History*, no. 4. pp. 497–505 [in English].
3. Best Men Dancers (1921). *Daily Mail*, August 9, p. 3. [in English].
4. Bus T. W. (1939). My Impression's of America's Dancing. *Modern Dance and Dancer*, January, p. 15 [in English].
5. Casani, S. (1924). The Dances of To-morrow. *Popular Music and Dancing Weekly*, May 31, p. 112 [in English].
6. Dancer (1924). To the Dance Bands of London. *Dancing Times*, March. p. 615 [in English].
7. Desmond, J. C. (ed.) (1997). *Meaning in Motion: New Cultural Studies of Dance*. Durham: Duke University Press [in English].
8. Fussell, G. E. (1922). Racial Temperament and the Dance. *Dancing Times*, January, p. 405 [in English].
9. Mackenzie, A. (1922). Dancing in Paris and London. *Dancing Times*, June, pp. 777–779 [in English].
10. Malnig, J. (2009). *Ballroom Boogie, Shimmy Sham, Shake: A Social and Popular Dance Reader*. Urbana: University of Illinois Press [in English].
11. McMains, J. (2006). *Glamour Addiction: Inside the American Ballroom Dance Industry*. Middletown, CT: Wesleyan University Press/University Press of New England [in English].
12. Moss, M., Fontana, G. (1920). Ballroom and Exhibition Dancing. *Dancing Times*, December, p. 176 [in English].
13. Nott, J. (2002). *Music for the People: Popular Music and Dance in Interwar Britain*. Oxford: Oxford University Press [in English].
14. Richardson, P. (1923). Ballroom News. *Dancing Times*, October, pp. 17–19 [in English].
15. Richardson, P. (1924). The Sitter Out. *Dancing Times*, September, pp. 11–29 [in English].
16. Richardson, P. (1946). *A History of English Ballroom Dancing*. London: Herbert Jenkins [in English].
17. Robbins, J., Kelly, G. (2001). The Dancing Sailor as an Icon of American Values. *World War II. Dance Chronicle*, no. 1, pp. 83–103 [in English].
18. Silvester, V. (1977). *Modern Ballroom Dancing: History and Practice*. London: Stanley Paul [in English].
19. Taylor, C. (1939). An interview. *Imperial Society of Teachers of Dancing*, June 19, p. 7 [in English].